

WCZUJ SIĘ W KLIMAT

CZTERY LATA PROGRAMU „CZYSTE POWIETRZE”

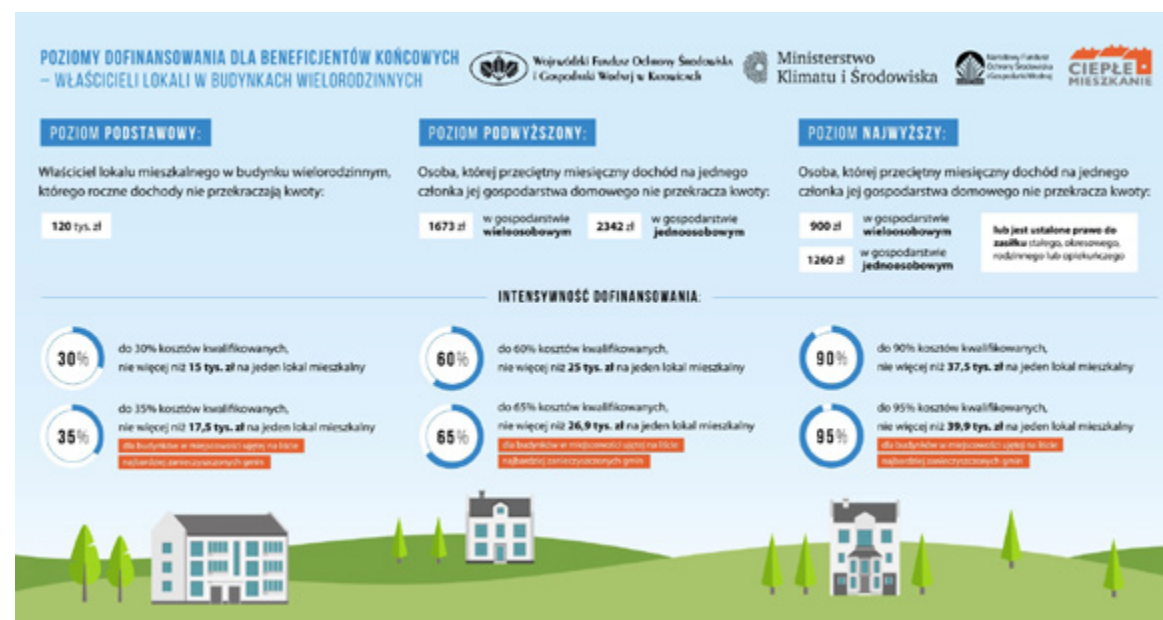
Nowy pełnomocnik premiera przedstawił na Śląsku dalszy plan walki ze smogiem

Plany i priorytety działań w zakresie poprawy jakości powietrza w Polsce – pod tym hasłem w Mysłowicach odbyła się pierwsza konferencja prasowa Pawła Mirowskiego, nowo powołanego pełnomocnika Prezesa Rady Ministrów do spraw programu „Czyste Powietrze” i efektywności energetycznej budynków, który pełni zarazem funkcję wiceprezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Przy okazji czwartej rocznicy uruchomienia programu „Czyste Powietrze” pełnomocnik szefa rządu podsumował dotychczasowe efekty tego wieloletniego projektu. Podczas konferencji podpisano pierwszą w województwie śląskim umowę w ramach nowego antysmogowego programu „Ciepłe Mieszkanie” pomiędzy Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach a gminą Mysłowice.

Poprawa jakości powietrza w Polsce to jedno z najważniejszych wyzwań cywilizacyjnych, przed jakim stoi obecnie nasz kraj. Dla osiągnięcia tego strategicznego celu, realizowanego przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wdrażanych jest równoległe kilka rządowych projektów wsparcia finansowego, w tym zwłaszcza szandarowy, wieloletni program priorytetowy „Czyste Powietrze”, którego realizację rozpoczęto równo cztery lata temu – 19 września 2018 r.

Nad dalszym rozwojem tego flagowego projektu z docelowym budżetem w wysokości 103 mld zł, przewidzianego do 2029 r. wymianę aż 3 mln tzw. kopcuchów na nowocześniejsze i bardziej ekologiczne źródła ciepła, od 8 września br. czuwa Paweł Mirowski, zastępca prezesa zarządu NFOŚiGW, który został nowym pełnomocnikiem Prezesa Rady Ministrów do spraw programu „Czyste Powietrze” i efektywności energetycznej budynków. Do jego zadań będzie należało nie tylko stałe doskonalenie projektu, ale przede wszystkim zapewnienie koordynacji działań administracji rządowej w ramach realizacji programu „Czyste Powietrze” oraz dalsza współpraca z realizatorami programu w terenie, czyli wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi, które zajmują się poprawą jakości powietrza w Polsce.

Objąłem nową funkcję w głębokim przekonaniu, że poprawa jakości powietrza w Polsce to jedno z najważniejszych wyzwań w naszym kraju, gdyż walka ze smogiem nie oznacza jedynie dbałości o stan klimatu i środowiska. To nade wszystko wyraz troski o zdrowie Polaków i polepszenie codziennego komfortu ich życia, także poprzez inwestowanie w poprawę efektywności energetycznej budynków, ze środków dostępnych w ramach programu „Czyste Powietrze” – zaznacza Paweł Mirowski, pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do spraw programu „Czyste Powietrze” i efektywności energetycznej budynków i jednocześnie wiceprezes NFOŚiGW. – Program „Czyste Powietrze”, który wdrażamy od czterech lat, jest właśnie przykładem takiego myślenia w kategoriach dobra wspólnego, gdzie na uwagę mamy względy zarówno ekologiczne i klimatyczne, jak i społeczne oraz zdrowotne, wpływające na jakość życia mieszkańców. Dotychczasowe efekty reali-

zacji programu „Czyste Powietrze” są pozytywne i bardzo wymierne. Udało się do tej pory wymienić niemal 500 tysięcy węglowych „kopcuchów”, co w praktyce oznacza pół miliona nowych, ekologicznych, znacznie mniej emisyjnych urządzeń grzewczych w gruncie rzeczy dofinansowanych domach – dodaje nowy pełnomocnik szefa rządu.

Program „Czyste Powietrze” funkcjonuje od czterech lat i cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem społecznym, zyskując z roku na rok jeszcze większą popularność wśród beneficjentów. Jest on skierowany do właścicieli i współwłaścicieli domów jednorodzinnych lub wydzielonych w budynkach jednorodzinnych lokali mieszkalnych z wyodrębnioną księgą wieczystą. Na wymianę źródła ciepła i termomodernizację domu można otrzymać do 30, 37 lub 69 tys. zł (podstawowy, podwyższony i najwyższy poziom dofinansowania zależny od osiągniętego poziomu dochodu w gospodarstwie domowym) oraz do 47 lub 79 tys. zł przy dotacji z prefinansowaniem (podwyższony i najwyższy poziom dofinanso-

wania). Dodatkowo w programie biorą udział banki, które w ramach Kredytu Czyste Powietrze oferują pomoc beneficjentom, bowiem dotacja z programu jest przeznaczona na częściową spłatę kapitału kredytu. Z kolei gminy, które na swoim terenie tworzą punkty konsultacyjno-informacyjne programu „Czyste Powietrze” służą poradą i wsparciem dla mieszkańców, aby mieli oni możliwość wyboru najefektywniejszego rozwiązania w zakresie doboru źródła ciepła i docieplenia domu – korzystając z dofinansowania dostępnego w ramach projektu. Do tej pory w programie „Czyste Powietrze” złożono już niemal 500 tys. wniosków na kwotę ponad 9,1 mld zł i wypłacono już ponad 3,4 mld zł.

Program priorytetowy „Czyste Powietrze” jest stale modyfikowany i udoskonalany – tak, aby można było jak najskuteczniej realizować jego główne założenie, którym jest wyraźna poprawa jakości powietrza w Polsce poprzez masową wymianę nieefektywnych kotłów na paliwa stałe na nowocześniejsze nisko i zeroemisyjne,

ekologiczne źródła ciepła – wraz z gruntownym ociepleniem jednorodzinnych budynków mieszkalnych. W lipcu br. został zapoczątkowana jego zmodyfikowana wersja pod umowną nazwą „Czyste Powietrze Plus”. W tej nowej odsłonie program stał się jeszcze bardziej dostępny poprzez zastosowanie mechanizmu prefinansowania inwestycji. Przede wszystkim jednak stał się atrakcyjniejszy dla osób o niskich dochodach, które często nie posiadają własnych środków finansowych, aby najpierw wyłożyć fundusze na realizację zadania, a dopiero później otrzymać ich zwrot.

Modyfikacja programu – wprowadzona z myślą o osobach najmniej zarabiających – zakłada, w przypadku prefinansowania inwestycji zwiększenie o 10 tys. zł maksymalnych kwot dotacji na prace remontowe realizowane w ramach części 2) i 3) programu „Czyste Powietrze”, czyli dotyczących osób o najniższych dochodach, uprawnionych do podwyższonego i najwyższego poziomu wsparcia. Obecnie maksymalna bezzwrotna dotacja w części 2) jest zwiększona z 37 do 47

tys. zł, a górny pułap dofinansowania w części 3) wzrósł z 69 do 79 tys. zł.

Warto podkreślić, że jednocześnie zostało wprowadzone nowe rozwiązanie finansowe, czyli wspomniane wyżej prefinansowanie. Dzięki niemu „z wyprzedzeniem” będzie można otrzymać aż do 50 proc. przewidzianej kwoty dotacji. Pieniądże z terytorialnie właściwego wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej będą teraz wpływać bezpośrednio na rachunek wykonawcy robót w terminie do 14 dni od daty zawarcia umowy o dofinansowanie. Wcześniej wypłata dotacji odbywała się w formie refundacji dopiero po zakończeniu części lub całości przedsięwzięcia.

– Wkrótce ogłosimy kolejne zmiany w programie „Czyste Powietrze”, które w moim przekonaniu sprawią, że stanie się on jeszcze bardziej przyjaznym instrumentem, umożliwiającym uzyskanie atrakcyjnego wsparcia finansowego na wymianę „kopcucha” oraz gruntowną termomodernizację domu – zapowiada Paweł Mirowski, pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do spraw programu „Czyste Powietrze” i efektywności energetycznej budynków, wiceszef NFOŚiGW. – Przeprowadzimy aktualizację programu pod kątem finansowym, gdyż koszty inwestycji określone w czasie uruchamiania programu we wrześniu 2018 r. są nieadekwatne wobec obecnie panujących warunków rynkowych. Wymiana „kopcucha” to oczywiście podstawowy cel, ale zamierzamy też zachęcać wnioskodawców do wykonywania kompleksowego docieplenia domu, a więc poprawy jego efektywności energetycznej, co będzie objęte dodatkowym pakietem dofinansowania. Chcemy również umożliwić złożenie wniosku ponownie tym beneficjentom, którzy wcześniej skorzystali już z programu „Czyste Powietrze” i wymienili węglowego „kopcucha”, a teraz będą chcieli poddać dom termomodernizacji, aby przez to zużywać mniej mocno ostatnio droższego opału. W czasie obecnej, skomplikowanej sytuacji geopolitycznej i w warunkach kryzysu energetycznego, który ogarnął całą Europę, będziemy szczególnie uważnie śledzić sytuację społeczno-gospodarczą i reagować na potrzeby beneficjentów poprzez stosowne, społecznie niezbędne modyfikacje i uzupełnienia w programie „Czyste Powietrze” – podsumowuje pełnomocnik szefa rządu.

WFOŚiGW Katowice

B I O R Ó Ź N O R O D N O Ś Ć W Y M A G A O C H R O N Y

Naszym obowiązkiem jest ochrona różnorodności form życia występujących na Ziemi. Rośliny czy zwierzęta to zbiory gatunków, które mają unikatową kombinację genów i różnorodne sposoby na przystosowanie się do warunków środowiska, w którym żyją. Wszystkie organizmy są ze sobą połączone, tworząc ekosystem. Wyginięcie gatunku jest stratą często nieodwracalną i niesie za sobą niebezpieczeństwo utraty elementu – niezrządka – spajającym całość.

Jak chronić bioróżnorodność?

To zaskakujące, ale bioróżnorodność można chronić, kupując mniej, a najlepiej kupując dokładnie tyle, ile jesteś w stanie wykorzystać. Zrezygnuj z pla-

stiku, segreguj odpady, oszczędzaj wodę i energię elektryczną. Ważne jest to, by stawić na produkty lokalne i takie, których produkcja nie wpływa negatywnie na bioróżnorodność. Gdy kupujesz produkty drewniane, sprawdź, czy posiadają certyfikat FSC – mają go produkty zgodne z zasadami dobrej gospodarki leśnej. Takie drewno pochodzi z lasów zarządzanych w sposób zrównoważony. Jeśli jesteś smakoszem ryb i owoców morza, wybieraj te, które posiadają certyfikat zrównoważonego rybołówstwa MSC. Masz wówczas pewność, że produkty pochodzą z dobrze zarządzanych i legalnych łowisk. Ryby pochodzące z hodowli oznaczone są certyfikatem ASC (tylko te, ograniczające negatywny wpływ na środowisko). Z zagranicznych wakacji

czy krajowego urlopu nie przywoź pamiątek wykonanych z roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem. Jeśli możesz, zrezygnuj z równo skoszonego trawnika na rzecz różnokolorowej łąki. uprawiaj rodzime gatunki roślin, dbaj o stare drzewa i nasadź nowe. Zwierzęta dokarmiaj odpowiedzialnie. Pamiętaj, by ptaków nie karmić chlebem. Nie wprowadzaj do środowiska obcych gatunków. Gdy planujesz wypocząnek na łonie natury, zastanów się, czy Twoja obecność nie szkodzi otaczającej przyrodzie. Nie kupuj i nie prowadź hodowli zwierząt niewiadomego pochodzenia. Nigdy nie wypuszczaj na wolność zwierząt kupionych w sklepie zoologicznym. Zbieraj deszczówkę i wykorzystuj ją do nawadniania ogrodu. Zawsze, gdy możesz, zamieniaj samochód

na rower. A przede wszystkim – podziel się tymi wskazówkami z innymi!

Najcenniejszymi zespołami roślinnymi na terenie P.K. Orlich Gniazd są różne zespoły buczyn porastające zbocza wzgórz wapiennych, są to: buczyna storczykowa Carici-Fagetum, żywna buczyna sudecka Dentario enneaphyllidis-Fagetum oraz kwaśna buczyna niżowa Luzulo pilosae-Fagetum. Ponadto lokalnie występuje grąd sybkontynentalny Tilio-Carpinetum. W zbiorowiskach tych występują rzadkie i chronione gatunki roślin, takie jak: widłak wroniec, buławnik mieczolistny, buławnik czerwonony, storzan bezlistny. W buczynie sudeckiej charakterystyczny jest udział gatunków górskich – czosnku niedźwiedziego i żywca dziewięciolist-

nego. Drugą kategorię zbiorowisk roślinnych stanowiących przedmiot ochrony w granicach parku są murawy naskalne i kserotermiczne. W murawach naskalnych występują dwa niezwykle cenne gatunki roślin: endemiczna przytulia olsztyńska i będąca reliktem glacialnym skalnica gronkowa. Spośród kręgowców P.K. Orlich Gniazd, z uwagi na obecność naturalnych zimowisk, jest ostoją nietoperzy. Występują tu gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt: takie jak nocek Bechsteina, podkowiec mały, nocek łydkowłosy i nocek orzęsiony. Spośród bezkręgowców do najrzadszych należy samotna pszczoła odrostka ciemnonoga, która ma w okolicach Olsztyna jedno z kilku zaledwie stanowisk w Polsce.

Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach odpowiedzialność ponosi Redakcja.

Kolumnę dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

adres: ul. Plebiscytowa 19, 40-035 Katowice
Kancelaria / Centrala telefoniczna - tel. 32 60 32 200, fax: 32 60 32 201
e-mail: biuro@wfosigw.katowice.pl
Kancelaria (biuro podawcze) czynne w godzinach 7.30 - 15.30